

Спутњик, 21.06.2015.

Отпис дугова једини спас за Грчку

[Интервјуи](#)

08:46 21.07.2015(освежено 11:59 21.07.2015) Преузмите краћи линк

<http://rs.sputniknews.com/intervju/20150721/3420272.html>

[Никола Јоксимовић](#)

0551220

Ципрас је могао да извуче Грчку из економске катастрофе зване „еврозна“. Првих неколико месеци било би великих тешкоћа, али у дужем року стање би се побољшало, каже професор Мирослав Јовановић са Института за глобалне студије Универзитета у Женеви.

Професор Мирослав Н. Јовановић каријеру професора економије започео је у Србији, а наставио је као предавач на универзитетима широм света. Између осталог, предавао је и на Колумбија универзитету у Њујорку и Пантенон универзитету у Атини. Предавао је и на универзитетима у Италији, Аустрији, Јапану, Немачкој и Швајцарској. Радио је и као економски експерт Уједињених нација, а сада предаје на Универзитету у Женеви. Важи за одличног познаваоца економских прилика у Грчкој и бескомпромисног критичара неолибералне економије.

Само у апсолутизму постоји један једини избор и излаз. Ти који кажу „немамо другог избора“ ослобађају себе одговорности. Избор увек постоји: учинити нешто или не учинити. Ципрас је могао да извуче Грчку из економске катастрофе зване „еврозна“. Првих неколико месеци било би великих тешкоћа, али у дужем року стање би се побољшало. Питајте, рецимо Словенце, како им је било са толарима после распада Југославије. Овако, економска агонија Грчке и еврозоне се наставља без икаквих изгледа за побољшање.

Зашто је Грчка одабрала останак у еврозони и зашто је он толико важан за Грчку?

Спасовање грчке економије је само наводно. Еврозна су немачке, француске и остале иностране банке које су дале неодрживе кредите Грчкој. Зајмопримац има обавезу да врати позајмицу, а зајмодавац има моралну обавезу да даје кредите обазриво оном ко је у стању

да их врати. За сваког неозбиљног зајмопримца, нађе се неодговоран зајмодавац. Одговорност је подељена. Наметнути програм помоћи Грчкој штити зајмодавце, а терети падају у потпуности на зајмопримца, на Грке који су изгубили посао, оне који немају наду да га нађу, на болесне и на пензионере. Грци су несмотрено трошили више него што су били у могућности, али су их странци нуткали на то. Највећи скандали повезани са корупцијом у Грчкој су у вези са немачким фирмама. Рецимо, фирма „Феростал“ је корумпирала Грке да купе неисправне немачке подморнице.

Шта би Грчка изласком из Еврозоне добила, а шта изгубила?

Садашња структура еврозоне је таква да она пружа највеће користи Немачкој. Све земље у ЕУ морају да имају потпуно отворено домаће тржиште за немачку робу и услуге, а истовремено ниједна земља не сме да девалвира свој национални новац да конкурише Немачкој. Ван еврозоне и Грчка, али и Италија, Шпанија, Француска могле би да управљају својим домаћим новцем и врше потребна прилагођавања. У садашњој еврозони то није могуће и неодрживо је на дужи рок. Европа је пуна примера монетарних унија које су се распале. Сетите се само колико је различитих националних новчаница прошло кроз ваше руке. И евро је на истом путу. Ван еврозоне, Грчка би добила могућност да управља сопственом валутом, а изгубила би инострано тугорство које само погоршава ситуацију. Сетимо се да је на почетку кризе 2008. дуг иностранству Грчке био 120 одсто БНП-а, а после наметнуте политике штедње тај дуг је порастао на преко 180 одсто у 2015. Није Грчка трошила више, напротив, али је стезање каиша снизило БНП за четвртину. Наметнута економска политика споља је не само била погрешна, већ и погубна по Грчку.

Не могу да коментаришем уцене, али могу да кажем да су сви преплашени због могућег изласка Грчке из Еврозоне. Питање је ко је следећи? „Тројка“ (Међународни монетарни фонд, Европска централна банка и Европска комисија) је међународна група која се појавила ни из чега. Она не постоји ни у једном уставу или закону. Та технократска група одређује судбину и економске политике у земљама. Од народа изабрани представници, тј. шефови влада морају да траже одобрење за битне националне економске потезе од те технократске групе која не полаже рачуне никоме. Ако бирачи не могу да бирају на изборима на шта ће да се троши новац из домаћег буџета, шта ће у том случају избори? Живимо у постдемократском друштву.

Како ће грчка влада спровести план штедње и реформи на који се обавезала пред еврогрупом с обзиром на тамошњу политичку ситуацију и најављене изборе за септембар?

Врло тешко и неизвесно. Грчкој је потребан опрост дугова. Лако се заборавља чињеница да су Немачкој опрштени дугови 1953. у Лондону, а тада је немачки дуг био 280 одсто БДП-а. То је битно допринело немачком економском узлету. А нови избори у Грчкој могу само да провере вољу народа да ли желе да наставе по старом и продуже агонију у недоглед, или желе промене.

Уколико Ципрасова опција изгуби на изборима, које су друге опције и шта се може очекивати од друге струје у Сиризи?

Није Сириза победила због свог виђења будућности Грчке. Победа Сиризе је више био пораз ранијих корумпираних владајућих гарнитуре које су изгубиле сав кредибилитет. Да ли ће се нешто ново ишчаурити на новим изборима, остаје да се види. Ново гласање може да буде не избор између различитих избора које нуде грчке партије, већ гласање против неиздрживих притисака који стижу од „Тројке“, ЕУ и Брисела.

Опширније: <http://rs.sputniknews.com/intervju/20150721/3420272.html#ixzz3gXDTjaBm>